

Statenvoorstel

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Regionale Innovatiekracht
Datum	10-12-2024
Documentnummer	UTSP-852987353-44476
Van	Marco de Swart, Sjoerd Hardeman en Leonie Oosterwaal
Telefoonnummer	+31643415956
E-mailadres	Marco.de.swart@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	SLO
Team	ECO
Portefeuillehouder	Van Schie
Bijlagen	1. Beleidskader Regionale Innovatiekracht 2. Nieuwsbericht

Gevraagd besluit:

1. Het beleidskader Regionale Innovatiekracht vast te stellen, met daarin de belangrijkste uitgangspunten:
 - a. Het stimuleren van de ontwikkeling en opschaling van innovaties die kansrijk zijn voor de provincie Utrecht én maatschappelijk bijdragen aan de provincie Utrecht als kloppend hart van de gezonde mens in een gezonde leefomgeving en gezonde samenleving.
 - b. Een inzet op vier actielijnen:
 - i. Creëren van gunstige institutionele voorwaarden voor innovatie met maatschappelijke impact.
 - ii. Vergroten van de zichtbaarheid van innovatie.
 - iii. Aanmoedigen van de vraag naar maatschappelijk impactvolle innovatie.
 - iv. Bieden van fysieke ruimte voor innovatie.
 - c. Het evalueren van de bestaande innovatie-instrumenten en het leggen van deze innovatie-instrumenten langs de vier genoemde actielijnen.
 - d. Op bovengenoemde actielijnen worden aanvullende instrumenten ontwikkeld.
 - e. Bij de implementatie van beleidsinstrumenten worden drie principes gehanteerd:
 - i. de provincie Utrecht dient in te grijpen wanneer problemen anders niet of niet tijdig opgelost worden,
 - ii. onze inzet draagt bij aan de grootst mogelijke impact
 - iii. de maatschappelijke opbrengsten van onze inzet zijn groter dan de kosten.
 - f. De voortgang van het innovatiebeleid (van input tot eindresultaten) wordt continu gemonitord en er worden regelmatig evaluaties uitgevoerd.
2. De middelen vrij te geven, die bij de tweede begrotingswijziging 2024 binnen de stelpost coalitieakkoord zijn gereserveerd voor Regionale Innovatiekracht. Te weten vanaf 2025 structureel €1,1 miljoen, een bedrag dat incidenteel in 2026 en 2027 met € 400.000 wordt vermeerderd;
3. Gedeputeerde Staten op te dragen de voorliggende begrotingswijziging bij de voorjaarsrapportage technisch te verwerken.

Aanleiding:

Om de regionale economie in Utrecht toekomstbestendig te maken is innovatie essentieel. Daarmee wordt het verdienvermogen in de provincie zeker gesteld en kunnen we ondernemers tevens uitdagen om bij te dragen aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. Maar innovatie is niet vanzelfsprekend en de kansen worden dan ook niet automatisch benut. Extra beleidsinzet is nodig om als regio ook in de toekomst voldoende werkgelegenheid en inkomen te genereren en de maatschappelijke uitdagingen van deze tijd aan te gaan.

Het coalitieakkoord 'Aan de slag voor Utrecht' is ambitieus als het gaat om innovatie. In het coalitieakkoord wordt aangegeven dat de bestaande inspanningen op innovatie worden gewaardeerd, voortgezet en uitgebreid met een extra budget van jaarlijks €1,1 miljoen. Deze ambitie is vertaald in de Strategische Collegeagenda¹ die op 13 december 2023 met provinciale staten is gedeeld. De extra inzet van middelen is de directe aanleiding om een nieuw innovatiebeleidskader te formuleren voor alle beleidsinterventies (bestaande en nieuwe) op het terrein van innovatie. Hiermee wordt de basis gelegd voor de besteding van de huidige middelen en €1,1 miljoen aan additionele middelen, met als doel de regionale innovatiekracht in de provincie Utrecht te versterken.

Eerder is er met Provinciale Staten al gesproken over de inzet van beleidsinterventies om innovatie te stimuleren. Vanaf 2015 geeft de provincie samen met het ministerie van EZK uitvoering aan de (landelijke) regeling MKB-Innovatiestimulering Regio en Topsectoren (MIT-regeling).² In maart 2020 stemde GS in met de uitvoering van het programma Kansen voor West en informeerde u met een statenbrief.³ In april 2021 is daar een nieuw operationeel programma voor opgesteld.⁴ Ook stemde u in 2020 in met het oprichten van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Regio Utrecht (ROM) en de Economic Board Utrecht (EBU).⁵ In maart 2022 is het Innovatieprogramma Gezonde Leefomgeving door GS vastgesteld waarna innovaties in de regio zijn verkend, opgeschaald en breed gedeeld. Door expliciet in te zetten op de gezondheidstransitie (tevens gekoppeld aan het economisch profiel Heart of Health) worden de geleerde lessen en samenwerkingsverbanden zoals de Data- en Kennishub voor Gezond Stedelijk Leven vanuit het Innovatieprogramma meegenomen in het innovatiebeleid.

Daarnaast is er op 9 november 2022 de motie 108 Met kennis meer macht ingediend door de fracties VVD, CDA, D66 en 50plus.⁶ Het college wordt daarin opgeroepen om te verkennen hoe de kennis en innovaties die aanwezig zijn bij onderzoeks- en onderwijsinstellingen in de provincie beter gedeeld kunnen worden met het mkb-bedrijfsleven. En tenslotte heeft gedeputeerde Economie op 23 oktober 2024 de toezegging gedaan om te onderzoeken of innovatieprijzen een wijze kunnen zijn om innovatieve ondernemers meer zichtbaarheid te geven. Met dit statenvoorstel wordt uitvoering gegeven aan de motie en wordt de toezegging uitgevoerd. Wij stellen daarom voor om Motie 108 (uit 2022) Met kennis meer macht als afgedaan te beschouwen in de eerstvolgende Statenvoorstel Motielijst.

¹ <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/documenten/Strategische-collegeagenda-20231114.pdf>

² <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR656404>

³ <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Bestuur-Economie-en-Middelen/2020/20-mei/09:00/2020BEM29-01-SB-Regionale-Innovatie-Slimme-Specialisatie-Strategie-RIS3-West-Nederland.pdf>

⁴ <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Bestuur-Economie-en-Middelen/2021/01-december/09:00/2021BEM200-01-Statenbrief-Vaststelling-Operationeel-Programma-Kansen-voor-West-III-2021-2027.pdf>

⁵ <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Vergaderingen/Provinciale-Staten/2020/29-januari/10:30/PS2020BEM01-02-Besluit-2020-2027-REA-en-Regionale-Ontwikkelingsmaatschappij-ROM.pdf>

⁶ <https://www.stateninformatie.provincie-utrecht.nl/Vergaderingen/Provinciale-Staten/2022/09-november/09:30/SV-Programmabegroting-2023/Motie-108-Met-kennis-meer-kracht-ingediend-door-VVD-e-a-AANVAARD.pdf>

Belang van innovatie:

Innovatie is geen statisch einddoel, maar een proces van voortdurende verbetering en aanpassing. Innoveren omvat het herkennen van problemen, het bedenken van ideeën, het testen van deze ideeën en het toepassen en opschalen van oplossingen. Dit cyclische proces vereist flexibiliteit, creativiteit en doorzettingsvermogen. Door innovatie te benaderen als een proces in plaats van een einddoel, kan de regio zich beter aanpassen aan nieuwe uitdagingen, meebewegen met technologische veranderingen en blijvend waarde creëren voor de samenleving. Hierdoor groeit de arbeidsproductiviteit en ontstaan oplossingen voor maatschappelijke problemen. Met een innovatiebeleidskader wil de provincie richting geven aan het versterken van de regionale innovatiekracht. Daarmee geeft het tevens invulling aan haar wettelijke kerntaak de regionale economie te stimuleren.

Met een blik op de toekomst verwachten we dat de provinciale inzet op regionale innovatiekracht grote economische en maatschappelijke impact zal hebben. In 2040 staat de provincie Utrecht in de voorhoede van gezondheidsinnovaties binnen Europa (Utrecht, Heart of Health). Door een geïntegreerde aanpak van gezonde leefomgeving, leefstijl, preventie en zorg, is de volksgezondheid in deze regio aanzienlijk verbeterd ten opzichte van andere Europese regio's. Verder spelen in 2040 nieuwe verdienmodellen een sleutelrol in de economische en maatschappelijke ontwikkeling van de provincie Utrecht. Deze modellen richten zich op het creëren van maatschappelijke meerwaarde (gezondheid, duurzaamheid, energie) terwijl ze tegelijkertijd inkomen en werkgelegenheid bieden. Door diverse circulaire verdienmodellen te integreren, stelt de provincie Utrecht een voorbeeld van hoe een regionale economie zowel economisch levensvatbaar als duurzaam kan zijn, terwijl het tegelijkertijd het ecologische bewustzijn stimuleert. Tenslotte verwachten we dat techhubs en innovatiecampussen in de provincie dienen als centrale ontmoetingsplaatsen voor ondernemers om te experimenteren, ideeën uit te wisselen en samen te werken aan baanbrekende projecten.

Waarom een beleidskader Regionale Innovatiekracht?

Dit statenvoorstel (inclusief het Beleidskader) geeft antwoord op de vraag: Hoe kan innovatie zowel bijdragen aan het toekomstig verdienvermogen als het oplossen van maatschappelijke uitdagingen in de regio Utrecht?

Aan de formulering van het beleidskader is een uitgebreide analyse voorafgegaan. De uitkomsten van deze analyse vormen de basis voor de doelen en actielijnen van het beleidskader en daarmee ook voor de inzet van de extra beleidsmiddelen.

Allereerst zijn inwoners gevraagd naar hun verwachtingen ten aanzien van de rol van de provincie Utrecht bij innovatie. Inwoners verwachten van de provincie Utrecht dat zij bij innovatie vooral inzet op het oplossen van maatschappelijke problemen die in de provincie zelf spelen. Het verdienvermogen staat bij inwoners veel minder centraal in hun verwachtingen ten aanzien van innovatie.

Daarnaast zijn ondernemers gevraagd naar de uitdagingen waar zij bij innovatie tegenaan lopen. Uiteraard is verdienvermogen voor ondernemers wel een centrale verwachting ten aanzien van innovatie. Allereerst lopen veel innovatieve ondernemers aan tegen tegenstrijdige of achterblijvende wet- en regelgeving. Daarbij vormen voor veel innovatieve ondernemers, waaronder veel startups en scale-ups, de vereiste certificeringen en het voldoen aan bestaande standaarden een grote belemmering. Ten tweede zijn innovatieve koplopers veelal onvoldoende zichtbaar met hun vernieuwende oplossingen en als rolmodellen. Hierdoor ondervinden de goede initiatieven die er zijn onvoldoende waardering en ondersteuning voor verdere opschaling. Ten derde lopen veel innovatieve ondernemers aan tegen achterblijvende reële marktkansen. Het ontbreekt nog vaak aan marktperspectief door een onontwikkelde vraag, oneerlijke concurrentie en/of een dominantie van de status quo. Tot slot vormt fysieke ruimte om te innoveren (innovatielocaties) een vierde belemmering. Innovatie is erg

gebaat bij samenwerking en kruisbestuiving. Door de kwantitatieve druk op de ruimte is er vaak weinig plek en vooral de kwalitatieve ruimte waar samengewerkt kan worden met anderen wordt gemist.

Het voorgenomen beleidskader stelt zich ten doel ***de ontwikkeling en opschaling van innovaties die kansrijk zijn voor de provincie Utrecht én maatschappelijk bijdragen aan de provincie Utrecht als kloppend hart van de gezonde mens in een gezonde leefomgeving en gezonde samenleving.***

Innovatie draagt op deze manier bij aan verdienvermogen enerzijds en brede welvaart anderzijds. Bij verdienvermogen gaat het over de bijdrage die innovatie levert aan regionaal inkomen en regionale werkgelegenheid in de toekomst; en bij innovatie voor brede welvaart gaat het over oplossingen voor maatschappelijke opgaven zoals duurzame mobiliteit, energie transitie, klimaatadaptatie, de circulaire economie, landbouwtransitie, versnelling woningbouw, digitalisering en een gezonde leefomgeving.

Deze doelstelling is verder geconcretiseerd in vier actielijnen die tevens bijdragen aan de versterking van evenwichtige ecosystemen in de regio:

1. Institutionele randvoorwaarden creëren voor innovatie (financiering, samenwerking, wet- en regelgeving);
2. Succes van Utrechtse innovaties uitlichten (cultuur);
3. Afstemmen van innovatie-aanbod op maatschappelijke vraag (vraag);
4. Fysieke ruimte voor innovatie faciliteren (infrastructuur);

Tot nu toe lag het zwaartepunt van de beleidsinzet op de eerste actielijn; het creëren van institutionele voorwaarden voor maatschappelijke innovatie, met name op het gebied van financiering, netwerken, leiderschap, kennis en ondersteunende diensten. Dit is dan ook de actielijn waar vanuit de bestaande beleidsinzet het meeste op gebeurt. Met de additionele structurele middelen voor regionale innovatiekracht breiden we de beleidsinzet uit met drie nieuwe actielijnen. Behalve stimulering van innovatie vanuit economisch beleid, bieden de vier actielijnen ook de structuur om innovatie op transities te stimuleren, zoals op gezondheid, energie, duurzaamheid, mobiliteit, landbouw en woningbouw. Dat vraagt echter wel investeringen vanuit de betreffende beleidsterreinen.

Met de extra inzet zullen per actielijn de volgende nieuwe activiteiten worden ontwikkeld, in aanvulling op het bestaande instrumentarium:

1. Onder 'Het creëren van institutionele voorwaarden voor maatschappelijke innovatie': Door extra in te zetten op de aanpak van innovatieonvriendelijke wet- en regelgeving krijgen ondernemers meer ruimte om nieuwe markten aan te boren en te creëren. Het gaat hierbij om het inventariseren van dergelijke innovatieonvriendelijke wet- en regelgeving en hier lobby op te organiseren richting rijk en Europa met de regio-partners (zoals de EBU en ROM). Ook het verkennen van de juridische ruimte die er wel is voor innovatie is belangrijk, zoals innovatie-partnerschappen, regelvrije zones, etc. De expertise op juridische innovatie bij de Universiteit Utrecht zal hierbij worden ingezet. En tot slot zal er ondersteuning worden georganiseerd voor innovatieve ondernemers die tegen belemmeringen aanlopen met betrekking tot certificeringen, standaarden en tegenstrijdige regelgeving;
2. Onder 'Het vergroten van de zichtbaarheid van maatschappelijke innovatie': De provincie zal bijdragen aan het zichtbaar maken van innovatieve koplopers en kent hen de waardering toe die zij verdienen. Sociale acceptatie van innovaties vormt vaak een grote belemmering voor de slagingskansen van innovaties. Door als provincie Utrecht innovatieve ondernemers zichtbaar te

- maken, wordt de normalisering van hun innovatie bevorderd. Het toekennen van innovatieprijzen is een effectieve manier om de zichtbaarheid, waardering en relevantie van innovaties duidelijk te maken en daar zal de provincie op inzetten. Verder verkennen we de mogelijkheden van het opzetten van ondernemerspanels, media aandacht voor koplopers en innovatiefestivals;
3. Onder 'Vergroten van marktkansen voor innovaties': Door vraag naar innovatieve oplossingen en aanbod van innovatieve producten en diensten bij elkaar te brengen krijgen innovatieve ondernemers kansen die niet direct vanuit de markt ontstaan. De rol van de overheid als een launching customer is daarbij zeer belangrijk, zeker als de provincie andere medeoverheden weet te overtuigen om samen tot innovatieve inkopen over te gaan. Het U-forward platform is daarbij een instrument om innovatieve oplossingen van bedrijven te koppelen aan maatschappelijke vraagstukken van overheden en maatschappelijke organisaties. Andere interventies bestaan uit innovatiemarkten en festivals ondersteunen en vroege fase financiering van innovatieve producten en diensten;
 4. Onder 'Inzet op innovatielocaties': Samenwerking en kruisbestuiving zijn essentieel voor innovatie. Wanneer verschillende actoren uit innovatie-ecosystemen de mogelijkheid krijgen om fysiek dicht bij elkaar in de buurt te werken op innovatielocaties ontstaan sneller nieuwe innovaties en innovatieketens. Daarbij zal de provincie onderzoeken wat matchmaking van innovatieve partijen vergt, zullen haarkbaarheidsonderzoeken worden uitgevoerd naar potentiële innovatielocaties en zal worden geëxploreerd in hoeverre welke financiële ondersteuning gewenst en mogelijk is, passend bij de rol van provincie en in afstemming met regionale partners.

De nadruk op deze nieuwe activiteiten binnen de vier actielijnen sluit aan op de uitkomsten van de beleidsanalyse. In de wetenschappelijke innovatieliteratuur worden vaak 10 factoren genoemd die, wanneer evenwichtig samengesteld, bijdragen aan het succes van regionale innovatie-ecosystemen: instituties, cultuur, vraag, infrastructuur, netwerken, leiderschap, financiering, talent, nieuwe kennis en intermediaire diensten. Uit de gesprekken met ondernemers bleek bovendien dat de grootste uitdagingen bij innovatie zich momenteel afspelen op 4 van deze 10 factoren (wet- en regelgeving, cultuur, vraag en infrastructuur). Het zijn deze factoren waar de provincie Utrecht met de additionele beleidsmiddelen extra op inzet, in aanvulling op het bestaande instrumentarium dat zich voornamelijk richt op de financiële randvoorwaarden voor innovatie.

Juridische en andere relevante kaders:

Artikel 193 Provinciewet.

In het coalitieakkoord 'Aan de slag voor Utrecht' is afgesproken structureel extra middelen in te zetten voor het versterken van de regionale innovatiekracht. Het voorgestelde innovatiebeleid past binnen de beleidsdoelen van het economieprogramma en de provinciale begroting (programma 9 Economie). Het betreft beleidsdoel 9.2 'Bedrijven werken aan innovaties'. Dit programma en beleidsdoel heeft als vertrekpunt de 'Economische visie provincie Utrecht: focus op een vitale en duurzame economie 2020-2027' en geeft invulling aan de 'Regionale economische agenda 2020-2027' van de regio Utrecht.

Voor economie is het voornemen om een beleidsprogramma op te stellen onder de omgevingsvisie. Er zijn nu verschillende kaderstellende statenvoorstellen met afzonderlijke bestuurlijke besluitvorming en verantwoording. De wens bestaat om te gaan werken met één overkoepeld programma. Het beleidskader dat in dit statenvoorstel centraal staat, vormt straks een bouwsteen voor het programma economie.

Argumentatie:

Gevraagd besluit: 1. Het beleidskader Regionale Innovatiekracht vast te stellen.

- Het voorgestelde beleidskader verbindt de inzet van additionele middelen aan de reeds bestaande beleidsinzet en draagt daarmee bij aan een meer afgewogen inzet op alle factoren die bijdragen aan regionale innovatiekracht;
- Het voorgestelde beleidskader betreft nieuwe inzichten uit de wetenschappelijke innovatieliteratuur en het legt daarbij een kennisgedreven en lerende beleidsaanpak neer die nodig is in het licht van innovatie als een proces van voortdurende verbetering en aanpassing;
- In lijn met de aanbevelingen van de Commissie Janssen stelt het voorgestelde beleidskader de beleidscyclus centraal: van analyse tot ontwerp, implementatie, monitoring, evaluatie, leren en aanscherping van beleid;
- Het voorgestelde beleidskader verbindt het doel van innovatie aan zowel regionaal verdienvermogen als brede welvaart. Dit doet het in het volle besef dat die twee elkaar niet als vanzelf versterken. Bij de monitoring van het beleid is daarom aandacht voor zowel het effect van innovatie op werkgelegenheid en inkomen als op de voortgang op maatschappelijke transitie's;
- In het coalitieakkoord wordt veelvuldig benadrukt dat er een dringende noodzaak is om met vernieuwende werkwijzen en oplossingen te komen die bijdragen aan maatschappelijke transitie's. Bovendien heeft Provinciale Staten met een motie aandacht gevraagd voor het belang van innovatie voor ondernemers, wat aangeeft dat er een aandacht is voor het belang van innovatie voor de toekomst van de provincie;
- Het voorgestelde beleidskader biedt ook een raamwerk voor innovatie-interventies op beleidsthema's naast economie (klimaatadaptatie, mobiliteit, landbouw, etc.)

Gevraagd besluit: 2. De middelen vrij te geven, die bij de tweede begrotingswijziging 2024 binnen de stelpost coalitieakkoord zijn gereserveerd voor Regionale Innovatiekracht. Te weten vanaf 2025 structureel €1,1 miljoen, een bedrag dat incidenteel in 2026 en 2027 met € 400.000 wordt vermeerderd;

- De voorgestelde inzet van additionele middelen zullen aanvullend op het bestaande instrumentarium worden ingezet om lacunes in de huidige stimulering van de regionale innovatiekracht aan te vullen, zoals ondernemers hebben aangegeven in het beleidsvooronderzoek;
- De voorgestelde inzet van bestaande en additionele middelen sluit aan op de uitdagingen waar innovatieve ondernemers tegenaan lopen;
- De voorgestelde inzet van additionele middelen is gekaderd door de verwachting van inwoners dat de innovaties die de provincie versterkt een maatschappelijke relevantie hebben;

De additionele middelen worden ingezet in aanvulling op het bestaande instrumentarium, dat zich voornamelijk richt op de financiële randvoorwaarden voor innovatie;

Doelenboom:

Het voorgenomen beleidskader stelt zich ten doel de ontwikkeling en opschaling van innovaties die kansrijk zijn voor de provincie Utrecht én maatschappelijk bijdragen aan de provincie Utrecht als kloppend hart van de gezonde mens in een gezonde leefomgeving en gezonde samenleving. Dit doel is verwoord in de aangepaste doelenboom van de begroting 2025. Het gaat daarbij om beleidsdoel 9.2 en meerjarendoelen 9.2.1.; 9.2.2. en 9.2.3. Ook ligt er een relatie met meerjarendoel 9.3.3.

9.2 Bedrijven en (kennis)instellingen werken aan innovaties voor maatschappelijke transitie's passend bij het regionaal profiel

9.2.1 Stevige netwerken van bedrijven, kennisinstellingen en overheden zodat zij elkaar weten te vinden om te komen tot innovatieve oplossingen voor de maatschappelijk vraagstukken waar de provincie voor staat.

9.2.2 Meer innovatie bij bestaande bedrijven, zodat zij weerbaarder zijn bij economische veranderingen, en zodat zij kunnen bijdragen aan maatschappelijke transities.

9.2.3 Meer nieuwe bedrijven (startups en scale-ups) die passen bij het regionaal profiel. Utrecht, kloppend hart van een gezonde samenleving (Utrecht, Heart of Health).

9.3.3. Meer en sterkere innovatielocaties waar innovatie en kennisuitwisseling tussen bedrijven, onderwijsinstellingen en andere organisaties wordt bevorderd.

Het verwachte effect van het innovatiebeleid is dat de provincie Utrecht in 2040 nog steeds dé regio is waar verdienvermogen en brede welvaart hand in hand gaan. Ondernemers pakken maatschappelijke uitdagingen op een vernieuwende manier aan, zodat de regio ook in de toekomst verzekerd is van werk en inkomen. Vanuit economisch perspectief is innovatie niet alleen de sleutel tot hogere arbeidsproductiviteit, maar ook de motor achter de grote transities die verbonden zijn aan het economisch profiel van de regio, zoals gezondheid, digitalisering en een circulaire economie.

Voor dit effect wordt een effectindicator ontwikkeld die wordt opgenomen in de Kadernota 2026 – 2030.

Een dergelijke effectindicator vormt onderdeel van het monitoringsraamwerk dat in ontwikkeling is als uitwerking van het Beleidskader. Daarbij wordt gedacht aan de volgende monitoringsindicatoren:

- Reële marktkansen – verschuiving in marktaandelen door innovatieve bedrijvigheid, klanttevredenheid en klantretentiepercentages;
- Mate van samenwerking en kennisdeling – kennisvalorisatie;
- Ontwikkeling van patenten;
- Ontwikkeling van startups en scale-ups (kwantitatief en kwalitatief - slagingskansen).
- Toegang tot financiering (EU en rijkssubsidies) voor onderzoek en ontwikkeling in de voorfase van innovatie;
- Verandering in het hanteren van beperkende wet en regelgeving door innovatieve ondernemers.

Brede welvaart indicatoren:

Het Beleidskader stelt dat innovatie dient bij te dragen aan brede welvaart in de regio. Brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. De specifieke indicatoren waar de bijdrage van innovatie aan afgelezen kan worden zijn:

- Levensverwachting (gezonde mens)
- Kwaliteit van de leefomgeving (gezonde leefomgeving)
- Werkgelegenheid en inkomen (materiele welvaart)

Kijk ook door de Sociale bril:

Het innovatiebeleid is niet gericht op een directe interactie met inwoners maar richt zich op actoren als bedrijven, kennisinstellingen, gemeenten en semipublieke instellingen die een centrale rol spelen in innovatieprocessen. Om tot dit beleidskader te komen is de sociale bril gebruikt om te overwegen hoe bij een relatief abstract onderwerp als innovatie inwoners toch betrokken konden worden. Daar is een innovatieve manier uit voortgekomen om tot een consultatie onder inwoners te komen: participatieve waarde-evaluatie. Zie Participatie.

Participatie:

Om zicht te krijgen op de verwachtingen van inwoners ten aanzien van de rol van de provincie Utrecht bij innovatie, is door onderzoeksbureau Populytics een participatieve waarde-evaluatie uitgevoerd onder inwoners van de provincie Utrecht. In totaal hebben 1168 deelnemers aan het onderzoek meegedaan. Daarnaast hebben gesprekken en interviews plaatsgevonden met ondernemers en ondernemersvertegenwoordigers om de uitdagingen in kaart te brengen waar zij bij innovatie tegenaan lopen. En tot slot is het beleidskader afgestemd met de beleidsinzet van gemeenten en regionale samenwerkingspartners. Dit hebben we gedaan door het voeren van individuele gesprekken, door het betrekken van het ambtelijke netwerk Regionaal Economische Samenwerking (RES) en het Directeurenoverleg Economie Regio Utrecht (DRU). Daarnaast zijn de ambtelijke economische regiotafels geconsulteerd in de regio's U10, Regio Amersfoort en Foodvalley. Voor de uitwerking van het Beleidskader gaan we in gesprek met onze regionale partners om te komen tot een participatieve invulling van de actielijnen.

Op 6 november 2024 is Provinciale Staten met een digitale infosessie geïnformeerd over de uitgangspunten van dit statenvoorstel. Vervolgens heeft Provinciale Staten een werkbezoek gebracht aan de ROM en een aantal ondernemers waar zij ondersteuning aan hebben geboden.

Financiële consequenties:

In het coalitieakkoord is voorgenomen om structureel het bedrag van € 1.100.000,- beschikbaar te stellen voor het versterken van de Regionale Innovatiekracht. Voor dit voornemen is een stelpost opgenomen in de begroting 2024. In de eerste begrotingswijziging op de begroting 2024 is een bedrag van € 300.000,- toegevoegd aan de programmabegroting economie voor voorbereidende kosten. Voor de jaren 2025, 2026 en 2027 is de verdeling van de stelpost respectievelijk € 1.100.000,-, € 1.500.000,-, € 1.500.000,-. Om vervolgens een structureel budget van € 1.100.000,- toe te voegen vanaf 2028. Met dit statenvoorstel wordt deze stelpost structureel toegevoegd aan de programmabegroting van programma economie volgens bovenstaand ritme. De voorliggende begrotingswijziging wordt bij de voorjaarsrapportage technisch verwerkt. We zien daarmee af van het voorgestelde extra budget van € 200.000,- in motie 108 om het denkwerk uit te voeren voor uitvoering van de verkenning naar kennisbenutting door ondernemers.

Vervolg:

Na vaststelling van het beleidskader zal uitvoering gegeven gaan worden aan de verschillende actielijnen met de inzet van het bestaande en aanvullende beleidsinstrumentarium. Het beleid zal na vaststelling worden toegelicht en besproken met verschillende samenwerkingsactoren. GS heeft het mandaat om te besluiten over de uitvoering van het beleid en informeert PS jaarlijks over de voortgang daarvan. Evaluatie van het beleid zal plaatsvinden in 2028 en waar nodig wordt het beleid bijgesteld op basis van de geleerde lessen.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Ontwerp-besluit

Besluit op 05-02-2025 tot vaststelling van Statenvoorstel Regionale Innovatiekracht.

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 05-02-2025

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 10-12-2024
met nummer UTSP-852987353-44476,
van afdeling SLO, team ECO.

Overwegende dat:

- Het Beleidskader Regionale Innovatiekracht richting geeft aan het versterken van het verdienvermogen nu en in de toekomst, gecombineerd met het oplossen van maatschappelijke uitdagingen.
- Hiermee recht wordt gedaan aan de verwachtingen van inwoners ten aanzien van innovatiebeleid van de Provincie en de belemmeringen die ondernemers ervaren.
- De relevante beleidsinterventies van medeoverheden en actuele wetenschappelijke inzichten zijn meegenomen;
- Met bestaande instrumenten al een aantal zwakke schakels in het Utrechtse innovatie-ecosysteem worden aangepakt, met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Regio Utrecht (ROM), het Startup Incubatorprogramma; MKB Innovatie-stimulering Topsectoren (MIT), de Economic Board Utrecht (EBU) en het Europese programma 'Kansen voor West';
- Door de extra inzet van middelen ondernemers worden geholpen om uitdagingen te overwinnen die innovatie in de weg staan: tegenstrijdige en achterblijvende wet- en regelgeving, onvoldoende zichtbaarheid van innovatieve koplopers, achterblijvende reële marktkansen voor maatschappelijke innovaties en beperkte fysieke ruimte voor innovatie;
- Het beleidskader invulling geeft aan de motie 108 Met kennis meer macht en de oproep tot het gebruik innovatieprijzen om innovaties zichtbaar te maken.

Besluiten:

1. Het beleidskader Regionale Innovatiekracht vast te stellen, met daarin de belangrijkste uitgangspunten:
 - a. Het stimuleren van de ontwikkeling en opschaling van innovaties die kansrijk zijn voor de provincie Utrecht én maatschappelijk bijdragen aan de provincie Utrecht als kloppend hart van de gezonde mens in een gezonde leefomgeving en gezonde samenleving.
 - b. Een inzet op vier actielijnen:
 - i. Creëren van gunstige institutionele voorwaarden voor innovatie met maatschappelijke impact.
 - ii. Vergroten van de zichtbaarheid van innovatie.
 - iii. Aanmoedigen van de vraag naar maatschappelijk impactvolle innovatie.
 - iv. Bieden van fysieke ruimte voor innovatie.
 - c. Het evalueren van de bestaande innovatie-instrumenten en het leggen van deze innovatie-instrumenten langs de vier genoemde actielijnen.
 - d. Op bovengenoemde actielijnen worden aanvullende instrumenten ontwikkeld.
 - e. Bij de implementatie van beleidsinstrumenten worden drie principes gehanteerd:
 - i. de provincie Utrecht dient in te grijpen wanneer problemen anders niet of niet tijdig opgelost worden,
 - ii. onze inzet draagt bij aan de grootst mogelijke impact
 - iii. de maatschappelijke opbrengsten van onze inzet zijn groter dan de kosten.
 - f. De voortgang van het innovatiebeleid (van input tot eindresultaten) wordt continu gemonitord en er worden regelmatig evaluaties uitgevoerd.

2. De middelen vrij te geven, die bij de tweede begrotingswijziging 2024 binnen de stelpost coalitieakkoord zijn gereserveerd voor Regionale Innovatiekracht. Te weten vanaf 2025 structureel €1,1 miljoen, een bedrag dat incidenteel in 2026 en 2027 met € 400.000 wordt vermeerderd;
3. Gedeputeerde Staten op te dragen de voorliggende begrotingswijziging bij de voorjaarsrapportage technisch te verwerken.

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters